

Raz spasený – navždy spasený?

Môže spasený človek spásu stratiť? Je spasenie bezpečné a isté? Je nestratiteľné?

Článok na stiahnutie v PDF: [TU](#)

Kto si môže byť spasením istý? A čo odpadnutie? Čo učí Písmo o odpadnutí? Komu sú určené varovania a výstrahy pred odpadnutím? Toto sú otázky, ktoré znepokojujú niejednu veriacu dušu a ktoré v zboroch a cirkvách neraz rezonujú. V rôznych zboroch či denomináciách existujú k týmto otázkam rôzne postoje a odpovede.

Úvod

Odpoveď na otázku, či „raz spasený“ je „navždy spasený“, závisí od toho, čo kto rozumie pod pojmom „raz spasený“. Otázka stratiteľnosti či nestratiteľnosti spásy sa zvykne nazývať bezpečnosť spasenia. To, či si veriaci v evanjelium Ježiša Krista môže byť istý svojou spásou, sa zvykne nazývať istota spasenia. Tejto téme sa budeme venovať v cykle štyroch článkov, v ktorých osobitne rozoberieme potrebu vytrvania svätých vo viere, zachovanie svätých zo strany Boha, odpadnutie a výstrahy pred odpadnutím.

V súvislosti s odpadnutím nás bude zaujímať najmä to, kto sú to tí, ktorí odpadávajú a nakoniec aj definitívne odpadnú. Komu sú určené výstrahy pred odpadnutím a akú úlohu plnia? Najprv si ukážeme, že Písmo prezentuje spasenie ako bezpečné a nestratiteľné. Inak povedané, ukážeme z Písma, že bez akejkoľvek pochybnosti skutočne spasený človek spásu stratiť nemôže. Poukážeme však aj na to, že človek nemôže byť spasený nijako inak, len tak, že vytrvá (zotrvá) v spasiteľnej viere až do samého konca, čiže buď do svojej fyzickej smrti, alebo do druhého príchodu Pána, a bude prinášať ovocie spásy.

Ukážeme, že Písmo kladie potrebu vytrvania až do konca ako podmienku spásy. Na prvý pohľad by sa to niekomu mohlo javiť ako paradox, ako protirečenie: Na jednej strane Božie slovo kladie ako jedinú podmienku spásy vieru, čiže samotné uverenie v evanjelium ukrižovaného a vzkrieseného Krista (sola fide), avšak na druhej strane kladie Božie slovo ako podmienku pre spásu, konkrétne pre zavriešenie (dokonanie) spásy v zmysle oslávenia a vojdania do večného života v oslávenom tele, vytrvanie veriaceho až do samého konca. Tento zdánlivý rozpor sa rozrieši porozumením tomu, aký charakter a kvalitu má spasiteľná viera, o čom budeme hovoriť podrobnejšie v ďalšom texte. V súvislosti s odpadnutím sa zameriame na to, akú vieru mali tí, ktorí odpadli, a od čoho vlastne odpadli, čo stratili.

Nakoniec sa zameriame na ucelený pohľad na spasenie. Na jednej strane tak urobíme z pohľadu veriaceho a podmienky vytrvania až do konca a na druhej strane z Božieho pohľadu garantovania zachovania svätých. Čiže preskúmame vzťah medzi Božími zaslúbeniami o zachovaní svätých a podmienkou vytrvania na strane veriaceho.

Charakter spasenia

Božie slovo vyučuje o spasení ako o takom, ktoré je raz a navždy – je isté, je bezpečné, je nestratiteľné. Inými slovami povedané, skutočne spasený človek spásu stratiť nemôže. Táto bezpečnosť spasenia vyplýva zo samotného charakteru Novej zmluvy a je zjavená už v ére Starej zmluvy prostredníctvom zaslúbení o Novej zmluve a zaslúbení o spasiteľnom diele Krista. Prejdeme si tie najdôležitejšie state Písma, ktoré takýto charakter spasenia zjavujú. Písmo jasne poukazuje na to, že aby bol človek spasený, je potrebné vyriešiť dve veci: jeho vinu a jeho padlú hriešnu telesnú prirodzenosť.

Ospravedlnenie

Vinu človeka rieši ospravedlnenie. V ospravedlnení Boh hriešnemu vinnému človeku odpúšťa hriechy (nepočíta mu hriech). Ospravedlneného človeka ustanovuje do pozície (postavenia) spravodlivého, pretože mu započítava spravodlivosť z viery tým, že mu pripočítava Kristovu spravodlivosť. O ospravedlnení sme na stránkach časopisu Solas písali často, podrobne a do hĺbky. Ospravedlnenie je teda zo samotnej viery (sola fide). Nemôže to však byť akákoľvek viera, cez ktorú človek získava ospravedlnenie. Svojím charakterom a kvalitou to musí byť spasiteľná viera. Toto je kľúčové pre porozumenie bezpečnosti spasenia, a preto sa na spasiteľnú vieru zameriame v celom cykle štyroch článkov.

Písmo predkladá ospravedlnenie ako jednorazovú záležitosť povahy „raz a navždy“, ako definitívne (dokončené) a nestratiteľné. Neexistuje opak ospravedlnenia, v ktorom by sa ospravedlnený, spasiteľne uverivší, „od-ospravedlnil“ či „zahriešnil“, teda opätovne sa mohol stať hriešnym a vinným – čiže v Božích očiach sa dostal späť do postavenia hriešnika a vinného. Je to zrejmé z celého novozmluvného učenia o ospravedlnení. Ospravedlnenie je právny akt, ktorý je jednosmerný a nevratný, je nezvratiteľný. Ospravedlnenie je raz a navždy. Písmo nepozná dodatočné následné započítanie viny, ktoré by mohlo nasledovať po ospravedlnení.¹⁾ Kristus jeden raz zomrel a zomrel raz a navždy a jeden raz vstal z mŕtvych a vstal raz a navždy, smrť nad ním viac nemá právo (nepanuje). Rovnako tak aj ospravedlnené Božie dieťa zomrelo v Kristovi ako hriechu, tak aj zákonu raz a navždy a neexistuje nič (ani hriech, ani zákon), čo by ho o ospravedlnenie mohlo pripraviť.

Znovuzrodenie

Ospravedlnenie však nerieši obnovu človeka. Nerieši premenu jeho prirodzenosti z padlej, hriešnej a telesnej (mŕtvy vo svojich hriechoch a vinách), teda z prirodzenosti starého človeka, na prirodzenosť nového človeka stvoreného nanovo v Kristovi a definitívne určeného pre oslávenú večnosť. Preto pre spasenie človeka okrem ospravedlnenia je potrebné aj jeho znovuzrodenie.

V znovuzrození ospravedlnený človek dostáva nové srdce, nového ducha a Božieho ducha (Svätého Ducha), čím sa mení jeho identita aj prirodzenosť. Mení sa z hriešnika na Božie dieťa. Mení sa zo starého človeka na nového človeka. Mení sa definitívne, raz a navždy. O tom sme podrobne písali vo viacerých článkoch v predchádzajúcich číslach časopisu Solas („Starý a nový človek“, *Solas* číslo 50, jar 2021; „Prirodzenosť, identita, podstata a stav človeka“, *Solas* číslo 48, jeseň 2020; „Život, smrť, vzkriesenie“ a „Dve vzkriesenia“, *Solas* číslo 51, leto 2021). Aj tieto zmeny znovuzrozením sú nevratné a nezvratiteľné. Písmo

nepozná niečo také, že by sa znovuzrodený, Duchom zapečatený človek mohol premeniť na starého človeka (odznovuzrodiť) – znovu sa stať starým človekom. Aj znovuzrozeniu predchádza spasiteľná viera na strane človeka – je z viery samotnej (*sola fide*).

Znovuzrodenie je Božie dielo, dielo samotného Boha, a deje sa skrze Božie slovo a skrze Božieho Ducha. O tom, ako súvisí viera na strane človeka s jedným aj s druhým, sme už podrobne písali („Musíte sa narodiť znova“ a „Chlieb života“, Solas číslo 52, jeseň 2021). Aj pri znovuzrození rovnako ako pri ospravedlnení platí, že Boh znovuzrodil len tých, ktorí uverili vierou, ktorá je svojím charakterom a kvalitou spasiteľná. O tom, že existuje aj viera a uverenie, ktoré spasiteľné nie sú, budeme písať podrobnejšie v ďalších častiach tohto cyklu.

Na rozdiel od ospravedlnenia, ktoré získavame celé raz a navždy, novú prirodzenosť (plnú obnovu prirodzenosti) nezískava uverivší celú hneď pri znovuzrození. Novú prirodzenosť síce získava v znovuzrození raz a navždy, ale nezískava ju hneď celú. Celú ju nezískava preto, lebo telo zostáva aj po znovuzrození ešte nevykúpené. Vykúpenie tela ešte len očakávame (Rímskym 8:23). Preto je naša spása opísaná ako „spasenie v nádeji“ (Rímskym 8:24). Preto na jednej strane Božie slovo o ospravedlnených od momentu, keď spasiteľne uverili, prehlasuje, že „spasení už sú“, a na druhej strane o nich píše, že „spasení budú“, čím sa mieni zavŕšenie ich spásy pri vykúpení tela, pri oslávení, ku ktorému dôjde pri prvom vzkriesení z mŕtvych a vychvátaní živých veriacich (Cirkvi).

Rovnako tak je to napísané aj o našom synovstve. Božími deťmi sme sa stali vtedy, keď sme spasiteľne uverili a následne nás Boh ospravedlnil a znovuzrodil. Ale v inom zmysle, v zmysle

završenia našej spásy (pri oslávení) platí, že synovstvo len očakávame (Rímskym 8:23). Písmo však jasne tlmočí aj nasledovný odkaz: Naša spása bude završená len a len vtedy, ak vytrváme až do konca: „... lebo sme sa stali účastníkmi Krista, akže počiatok podstaty dodržíme pevný až do konca“ (Židom 3:14). Ak niekto do konca nevytrvá, ale definitívne odpadne (odpadne a zostane v odpadnutí až do konca), znamená to, že nikdy nebol „účastníkom Krista“, teda nikdy nebol v Kristovi a Kristus v ňom (Galatským 2:20), nikdy nemal Kristovho Ducha (Rímskym 8:9), teda nikdy nezomrel hriechu a nezomrel zákonu (Rímskym 6:11 a 7:4). Inak povedané, nikdy spasený nebol. Dôkazom našej spásy je to, že vytrváme až do konca.

Očakávanie synovstva, očakávanie nášho završenia spásy (Rímskym 8:23) teda musí mať taký charakter, že túto nádej podržíme vierou ako pevnú až do samého konca, až do vykúpenia tela. To je dôvod, prečo človek nemôže byť spasený nijako inak, len tak, že vytrvá vo viere až do konca.

Vráťme sa teraz k tomu, že novú prirodzenosť získava Božie dieťa takpovediac „na dvakrát“ – pri znovuzrození a pri oslávení, čiže pri vykúpení tela. Medzi znovuzrozením a oslávením žije Božie dieťa v nevykúpenom tele. S tým súvisí neustále prebiehajúci zápas, v ktorom telo žiada proti Duchu (a proti novému duchu nového človeka) a Duch žiada proti telu. Celý náš nový život bude charakterizovať napätie, kedy musíme Duchom mŕtviť skutky tela, kráčať po úzkej ceste, čeliť prenasledovaniu a pokušeniam, posväcovať sa, pripodobňovať sa Kristovi, nasledovať ho, poslúchať ho, zomierať svojim vlastným túžbam a ambíciám a v tom všetkom obstáť a vytrvať až do samého konca. To všetko sa bude diať až do vykúpenia tela prostredníctvom nášho aktívneho vyzliekania starého človeka, obliekania nového človeka, obliekania si Krista, ako sme o tom písali podrobnejšie už skôr („Obnovovanie nového človeka“, Solas číslo 52, jeseň 2021; „Musíme sa očisťovať“, Solas číslo 51, leto 2021; „Vyzliekanie a obliekanie“, Solas číslo 50, jar 2021).

Všetky aspekty definitívnej zmeny prirodzenosti človeka zo starého na nového, z telesného človeka na duchovného – darovanie nového ducha, darovanie Svätého Ducha, obriezka srdca, zapísanie Božieho zákona na srdce a myseľ, zomretie s Kristom, vstanie s Kristom, nové

stvorenie – majú nevratný jednosmerný charakter. Ten, kto je v Kristovi, je mŕtvý hriechu a mŕtvý zákonu raz a navždy. Ten, kto je v Kristovi novým stvorením (2. Korinským 5:17), sa už nemôže stať znova starým človekom, lebo jeho starý človek zomrel a bol pochovaný (Rímskym 6:1-11). Ak niekto vstal s Kristom do novoty života, tak nemôže znovu duchovne zomrieť a stať sa mŕtvym vo svojich hriechoch, lebo Kristus vstanúc z mŕtvych už viacej nezomiera (Rímskym 6:9). Písmo takýto spätný prechod nepozná! Ak niekto zomrel hriechu (pretože zomrel s Kristom), potom už ho hriech nikdy viac nemôže obviňovať a dostať do zatratenia, pripraviť o večný život. Ak niekto zomrel zákonu, potom ho už zákon nemôže obviňovať a odsúdiť a poslať do zatratenia. Ak niekto dostal Ducha na trvalé prebývanie ako prvotinu (Rímskym 8:23), už to nejde zvrátiť, nejde mu odňať Ducha. Kto by ho mohol odpečatiť a odobrať mu Ducha? Ducha dal Boh a Písmo hovorí, že zapečatenie je až ku dňu vykúpenia (Efezským 4:30), a k tomuto prehláseniu nie je pripojená žiadna podmienka. Ak niekto má prvotinu Ducha, je to dôkaz o vykúpení, dôkaz o tom, že za toho človeka bola zaplatená kúpna cena a že navždy patrí Bohu. Ak je niekto zapečatený Svätým Duchom, je zapečatený ku dňu vykúpenia, kedy bude aj jeho telo vykúpené a oslávené a takto (v novom tele) vojde do večnosti. Všetky aspekty zmeny prirodzenosti sú raz a navždy a sú nezvratné.

Obnova človeka, ktorá sa začína znovuzrodením, je završená (dokončená) až vykúpením tela, čiže oslávením pri druhom príchode Krista. Toto je dôvod, prečo Božie slovo hovorí o spasení dvojakým spôsobom. Z jedného uhla pohľadu hovorí Písmo o spasení v súvislosti s uverením v evanjelium, pričom uverivších prehlasuje za už spasených, avšak z druhého uhla pohľadu v súvislosti so završením spásy a vykúpením tela o nich Písmo hovorí ako o tých, ktorí budú spasení. Z jedného uhla pohľadu o nich hovorí ako o tých, ktorí istotne spasení budú (Rímskym 5:9-10 a 5:17). Z druhého uhla pohľadu o nich hovorí, že spasení budú len pod podmienkou, že vytrvajú vo viere až do konca (Židom 3:14). Vzťahu medzi podmienkou vytrvania až do konca zo strany veriaceho a bezpečnosti „budúcej spásy“ (završenia spásy oslávením tela) postavenej na Božom zaslúbení sa budeme venovať podrobnejšie v štvrtej časti tohto cyklu.

V Písme teda nachádzame určité pnutie či napätie medzi textami prezentujúcimi spásu ako hotovú a istú už pri uverení a textami, ktoré hovoria o budúcej spásy a podmieňujú ju zotrvaním vo viere až do konca. V súvislosti s týmito dvoma skutočnosťami („spasením na dvakrát“, teda „či tí už spasení aj budú spasení“) vstupujú do toho všetkého potreba vytrvania na strane

uverivšieho, zaslúbenia Boha o zachovaní svätých a varovania a výstrahy pred odpadnutím. Správne porozumieť týmto veciam je rovnako dôležité ako správne porozumieť evanjeliu a charakteru samotnej spásy.

Charakter spasenia vo vyučovaní Pána Ježiša

Pán Ježiš povedal (Ján 3:36): „Kto verí v Syna, má večný život...“ Čo podľa Písma znamená mať večný život? Znamená to byť vzkriesený zo smrti do života a stráviť večnosť po oslávení tela v Božej prítomnosti v novom Jeruzaleme na novej zemi a v novom nebi. Aký zmysel by mal tento výrok, ak by spasený mohol skončiť v zatratení? V akom zmysle by potom mal večný život ten, kto by oň mohol prísť? Pán Ježiš ďalej hovorí (Ján 5:24): „Amen, amen vám hovorím, že ten, kto čuje moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepríde na súd, ale prešiel zo smrti do života.“ Ako by mohlo platiť, že ten, kto verí v Spasiteľa, nepríde na súd, ak by mohol večný život stratiť, a teda by na súd prišiel? Ako by mohlo platiť, že ten, kto uveril, prešiel zo smrti do života, ak by skončil v zatratení?

Priame výpovede Božieho slova o bezpečnosti (nestratiteľnosti) spasenia

Pán Ježiš povedal (Ján 6:54): „Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň.“ O každom človeku, ktorý je pod Novou zmluvou, platí, že „je

Kristovo telo“ a „pije Kristovu krv“. Výsledok toho je, že má večný život a že Kristus ho vzkriesi pri svojom druhom príchode. Táto vec je istá, bezpečná, nezvratiteľná. Kto uveril (živou a trvácnu, čiže spasiteľnou vierou) v Pána Ježiša ako Spasiteľa a Pána, kto je v Kristovi a Kristus v ňom, kto má Kristovho Ducha, bude vzkriesený pri druhom príchode Pána do večného života. To je istota. To je bezpečné. To je nezvratiteľné a nestratiteľné.

Písmo učí priamu súvislosť medzi ospravedlnením a budúcou spásou (pod „budúcou spásou“ rozumej završenie, dokončenie spasenia vykúpením tela, vzkriesením z mŕtvych pri druhom príchode a oslávením tela): „A tak teda je o mnoho istejšie, že teraz, keď sme ospravedlnení jeho krvou, budeme zachránení skrze neho od budúceho hnevu“ (Rímskym 5:9). Byť zachránený od budúceho hnevu znamená neprísť na súd na odsúdenie, ale vojsť do večného života. Pre ospravedlnených je to istý, bezpečný a nezvratiteľný výsledok. Rovnako ako o ospravedlnení a jeho výsledku učí Písmo aj o zmierení spasených a jeho výsledku: „Lebo ak vtedy, keď sme boli nepriateľmi, boli sme zmierení s Bohom skrze smrť jeho Syna, tak je o mnoho istejšie, že súc zmierení budeme spasení jeho životom“ (Rímskym 5:10). Byť ospravedlnený a zmierený teda znamená mať istým budúce spasenie, čo znamená vojsť do večného života. Pre ospravedlnených a zmierených je to istý, bezpečný a nezvratiteľný výsledok.

Podobne aj: „Lebo ak pádom, prehrešením sa, toho jedného kraľovala smrť skrze jedného, je o mnoho istejšie, že tí, ktorí dostávajú hojnosť milosti a daru spravodlivosti, budú kraľovať v živote skrze toho jedného, Ježiša Krista“ (Rímskym 5:17). Je isté a nezvratiteľné, že ospravedlnení (ktorí dostali dar spravodlivosti, t. j. bola im pripočítaná Kristova spravodlivosť) budú kraľovať vo večnom živote.

Každý, kto spasiteľne uveril v Ježiša Krista ako Spasiteľa a Pána, má Kristovho Ducha (Rímskym 8:9) a patrí Kristovi, dostal Svätého Ducha, ktorým je zapečatený ku dňu vykúpenia (vykúpenie tela pri druhom príchode Pána), čiže ku dňu završenia spasenia (Efezským 4:30). Úmyselne sme použili výraz „spasiteľne uveril“, pretože Písmo pozná aj uverenie, ktoré nie je spasiteľné, nevedie ani k ospravedlneniu, ani k znovuzrodeniu. O uverení, ktoré nevedie ku spaseniu, budeme podrobnejšie písať v časti o odpadnutí (tretia časť).

Vyvolenie ako základ pre bezpečnosť (nestratiteľnosť) spasenia

Písmo je bohaté na pasáže, ktoré priamo učia o bezpečnosti, čiže nestratiteľnosti spasenia. Viaceré sme prešli vyššie. Doteraz sme sa venovali tým, ktoré sa nijako neodkazujú na vyvolenie. Písmo však učí priamo aj o nepodmienenom Božom vyvolení na spasenie ešte pred stvorením sveta (Efezským 1:3-4). Vyššie sme videli, že doktríny o bezpečnosti spasenia sú zjavné a nepriestrelné aj bez učenia o vyvolení. Božie vyvolenie však bezpečnosť spasenia mocným spôsobom ešte viac upevňuje.²⁾

Božie slovo oznamuje: „A vieme, že tým, ktorí milujú Boha, všetko spolu pôsobí na dobré, tým, ktorí sú povolani podľa preduloženia. Lebo ktorých predzvedel, tých aj predurčil za súpodobných obrazu svojho Syna, aby on bol prvorodeným medzi mnohými bratmi. A ktorých predurčil, tých aj povolal, a ktorých povolal, tých aj ospravedlnil, a ktorých ospravedlnil, tých aj oslávil“ (Rímskym 8:28-30). Tento text odкрýva a oznamuje existenciu reťazca spasenia: predzvedený (vopred Bohom poznaný) – predurčený (na spasenie, 2. Tesalonickým 2:13-14) – povolaný (podľa Božieho preduloženia) – ospravedlnený – oslávený (vchádzajúci do večného života). Je to deterministický (určujúci) reťazec príčin a dôsledkov, v ktorej predchádzajúci dôsledok sa stáva následnou príčinou. V tomto reťazci nikto, žiaden jednotlivec, nevypadáva po

ceste „z kola von“. K čomu sú predurčení tí, ktorých Boh vopred poznal? K tomu, aby boli spolupodobní obrazu Božieho Syna. A aký je výsledok tohto predzvedenia a predurčenia? Taký, že tí, ktorí sú podobní Kristovi v jeho obraze, budú tráviť večnosť tam, kde Kristus. Budú tráviť večnosť tam, kde Boží ľud, kde Kristus bude prvorodený medzi mnohými bratmi. Každý jeden človek, ktorý bude oslávený, bude tráviť večnosť v Božej prítomnosti, pretože nikto z tých, ktorí skončia v ohnivom jazere, oslávený nebude.

Základom pre reťazec spasenia je Boží Syn, ktorého Boh práve na to dal, aby nakoniec všetko daroval spaseným: „Čo teda povieme na to? Ak je Boh za nás, kto proti nám?! Ktorý to neušetril vlastného Syna, ale ho ta dal za nás za všetkých, ako by nám s ním potom i všetkého nedaroval?! Kto bude žalovať na vyvolených Božích? Boh je, ktorý ospravedľňuje. Kde kto odsúdi? Kristus Ježiš je, ktorý zomrel, a viacej, ktorý aj vstal z mŕtvych, ktorý aj je po pravici Božej, ktorý sa aj prihovára za nás. Kto nás odlúči od lásky Kristovej? Či súženie alebo úzkosť alebo prenasledovanie alebo hlad alebo nahota alebo nebezpečenstvo alebo meč? Ako je napísané: Pre teba sme usmrcovaní celý deň; považovaní sme za ovce na zabitie. Ale v tom vo všetkom statne víťazíme skrze toho, ktorý nás zamiloval. Lebo som presvedčený, že ani smrť ani život ani anjeli ani vrchnosti ani moci ani prítomné ani budúce veci ani vysokosť ani hĺbokosť ani niktoré iné stvorenie nebude môcť odlúčiť nás od lásky Božej, ktorá je v Kristu Ježišovi, našom Pánovi“ (Rímskym 8:31–39). Nikto a nič nás nemôže odlúčiť od Božej lásky, a preto spasený, Božie dieťa, nemôže skončiť v zatratení. Tí, ktorí skončia v ohnivom jazere, budú definitívne a navždy odlúčení od Božej lásky.

Nesprávne porozumenie bezpečnosti spasenia – dopady na evanjelium

V snahe vysporiadať sa nejako s týmto napätím v Písme medzi nestratiteľnosťou spasenia na jednej strane a hrozbou odpadnutia uverivších na strane druhej sa veriaci kresťania dopúšťajú

dvoch v zboroch/cirkvách bežne rozšírených omylov, či dokonca závažných doktrinálnych zlyhaní, ktoré protirečia samotnému evanjeliu.

Tým prvým je omyl, ktorý spočíva v presvedčení, že texty Písma obsahujúce varovania pred odpadnutím nie sú určené ospravedlneným spaseným Božím deťom, pretože tie podľa Písma odpadnúť, čiže stratiť spásu, nemôžu. Tento mylný postoj síce správne drží bezpečnosť spasenia, čiže nemožnosť stratiť spásu pre tých, ktorí sú zabezpečení Svätým Duchom, avšak úplne likviduje funkciu textov, ktoré varujú pred odpadnutím, čím nás vedú k zotrvaniu na úzkej ceste a vytrvaniu až do konca. Tieto texty sú určené všetkým uverivším, čiže aj spaseným Božím deťom. Tieto texty, ktoré veľmi prísne nabádajú veriacich zotrvať (vytrvať) až do konca, sú totiž súčasťou Božích prostriedkov slúžiacich na zachovanie svätých. Takýto mylný prístup k doktríne „raz spasený – navždy spasený“ prináša pohľad, keď je celé spasenie vybavené tým, že raz v živote človek učinil pokánie a verbálne vyznal Krista ako svojho Spasiteľa, a následne už jeho spasenie je nezávislé od toho, či vytrvá do konca a prinesie ovocie alebo nie. Tento postoj znižuje alebo popiera potrebu vytrvania uverivších až do konca. Jeho nebezpečenstvo spočíva najmä v tom, že môže dať falošné uistenie o spasení ľuďom, ktorí spasení v skutočnosti nie sú, ktorí sa spoliehajú na to, že raz niekde urobili nejaké rozhodnutie či verbálne vyznanie ako reakciu na nejakú evanjelizačnú výzvu, namiesto toho, aby títo ľudia boli vedení k neustálemu posväcovaniu sa, nasledovaniu Krista, kráčeniu po úzkej ceste, mŕtveniu hriechu (telesnosti) a k vytrvalosti vo viere a láske a v službe svätým. Doktrínu „raz spasený – navždy spasený“ v takomto ponímaní Písmo ale nepozná. Písmo podmieňuje završenie spasenia tým, že Božie dieťa chodí podľa Ducha a nie podľa tela, že Duchom mŕtvi skutky tela, že Ducha neuháša, že prináša ovocie Ducha a ovocie spravodlivosti, že žije spravodlivosť, že slúži Bohu a nie hriechu, že sa posväcuje, že koná dobré skutky, ktoré Boh vopred pripravil (Filipským 2:13), a že v tomto všetkom vytrvá až do samého konca.

Tým druhým omylom, ktorý je ešte závažnejší a v konečnom dôsledku zapiera samotné evanjelium, je omyl, v ktorom sa verí a učí, že ospravedlnené spasené Božie dieťa zabezpečené Svätým Duchom môže nejakým spôsobom stratiť. Napríklad, že v nejakom bode svojho „kresťanského života“ Krista definitívne (raz a navždy) zaprie alebo jednoducho sa rozhodne viacej neveriť. Tí, ktorí držia takýto postoj či učenie, neporozumeli ospravedlneniu z viery, neporozumeli znovuzrodeniu, neporozumeli funkcii prvotiny a pečate Svätého Ducha,

neporozumeli Božej zvrchovanosti v diele spásy, neporozumeli zlatej reči spasenia, neporozumeli vzťahu medzi Božím zachovaním a ľudským vytrvaním a v konečnom dôsledku vôbec neporozumeli Božej milosti a jeho dielu spásy. Blúdila srdcom na svoju vlastnú škodu.

Neporozumeli, že existuje aj uverenie, ktoré „je nadarmo“ (1. Korinským 15:2), ktoré nie je spasiteľné, ktoré nevedie k ospravedlneniu a k znovuzrodeniu. Neporozumeli, že odpadnúť môže len druhá a tretia pôda z podobenstva o rozsievateľovi (Lukáš 8:4-15), teda tí, ktorí uverili, avšak ich viera nebola živá a spasiteľná, čoho dôkazom je ich nevytrvanie do konca a nedonesenie ovocia (na rozdiel od štvrtej pôdy), čiže ich definitívne odpadnutie. Títo však spasení ani nikdy neboli, a teda spásu nestratili, lebo ju ani stratiť nemohli, keďže ju ani nikdy nemali. Neporozumeli vzťahu medzi podmienkou vytrvania na strane uverivších a Božími zaslúbeniami o zachovaní svätých. V konečnom dôsledku veria, vyznávajú a učia, že Boh niektorých zo svätých, o ktorých vyhlásil, že ich zachová, nakoniec predsa len stratí. Zapierajú takto Božie zaslúbenia o završení spásy a priamo podkopávajú samotné evanjelium či už vedome, alebo bez toho, aby si to uvedomovali.

To je dôvod, prečo sa chceme v nasledovných troch častiach podrobne pozrieť v Písme na odpadnutie, na varovania pred odpadnutím, na podmienku vytrvania vo viere a na vzťah medzi Božím zachovaním svätých a vytrvaním na strane Božích detí.

Správne harmonizovanie tohto napätia medzi učením Písma o bezpečnom a istom spasení (raz a navždy) z milosti skrze vieru samotnú a učením o nevyhnutnej potrebe vytrvať vo viere až do konca a preukazovať a potvrdzovať spásu skutkami viery a lásky a ovocím Ducha spočíva na jednej strane v porozumení, že omilostené, z viery ospravedlnené znovuzrodené Božie dieťa zapečatené Svätým Duchom ku dňu vykúpenia spásu stratiť nemôže – čo je jadrom samotného

evanjelia milosti. A na druhej strane aj v porozumení, že podmienka vytrvať (zotrvať) až do konca je skutočne reálnou podmienkou pre završenie spasenia.

Pre správne porozumenie vzťahu medzi zvrchovaným Božím zachovaním svätých a podmienkou vytrvania svätých do konca je potrebné porozumieť tomu, že varovania pred odpadnutím sú určené všetkým uverivším a predstavujú jeden z prostriedkov, ktorými Boh cez svoje slovo v súčinnosti so Svätým Duchom realizuje zachovanie svätých. Jednoducho povedané, Božie zachovanie svätých sa nedeje bez vytrvania svätých až do konca. A naopak, vytrvanie svätých až do konca je dôkazom toho, že Boh ich zachoval ku dňu vykúpenia (Filipským 1:6).

Kto tvrdí, že spasený človek môže spasenie stratiť, zapiera samotné evanjelium.

A naopak, ak niekto nezotrváva vo viere a nenesie ovocie nového života,

nemôže byť uistený o svojej spáse.

Poznámky

¹⁾ Také chápanie spásy, v ktorom hriešnik získava ospravedlnenie z viery a potom môže ospravedlnenie nejako stratiť, napríklad spáchaním hriechu a zostávaním v ňom alebo ochladnutím a odídením do sveta, a následne spásu opäť získava, keď učiní pokánie a vráti sa ku Kristovi, pričom tento jav straty a opätovného nadobudnutia spásy sa môže cyklicky opakovať, predstavuje falošné nebiblické evanjelium.

²⁾ Učenie Písma o vyvolení nie je súčasť zvestovania evanjelia pre nespasených ľudí. Toto učenie je určené iba pre spasených. Pre tých, ktorí patria pod Novú zmluvu – pre novozmluvný Boží ľud, ktorí sú novým stvorením v Kristovi (2. Korinským 5:17). Učenie o vyvolení mocne vyzdvihuje Božiu milosť, pretože odkrýva, že to nebol hriešnik sám vo svojej vlastnej sile a kapacite, kto „sa rozhodol pre Krista“, kto sa rozhodol v Krista uveriť, ale bol to Boh, kto sa rozhodol konkrétneho hriešnika zachrániť. Toto rozhodnutie padlo ešte skôr, ako sa dotýčny narodil, ba ešte skôr, ako Boh stvoril svet (Efezským 1:4). A to je skutočná milosť!